

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

N:o 31.

Götheborgske

S p i o n e n.

Lördagen, den 1 Augustii, 1772.

Ytterligare Försättning om Antwerpen.

Sedan wi sedt alt annat woro wi äfwen böta at betragta en watten-machine, som fournerar watten åt Bryggarne, hwilka för denna orsaken äro obligerade at bo i detta qwarteret af Staden.

Detta watten ledes utur Canalen Herrenthal, en half lieue ifrån Staden, til en reservoir djupt nedre i jorden på detta ställe; utur hwilket djup det windas up igenom 40 små machiner, som likna tråg, hwilka igenom hjuls tilhjelp gå beständigt up och ned, och communicera watten utur en stor ränna til otaliga smärre.

Det jag hittills förteligen nämt är det förnämsta af hwad wi sedt i det wakra Unvers, som i pragt och prydning icke gifwer någon af de största Städer efter, men öfwerträffar många. Byggnaderne öfweralt äro prunkande äfwen som Staden

Staden til gator, torg m. m. ganska regulier. Man har här ingen ting mera at sakna än en solthop proportionerad til Stadens widd, och en rörelse, som kunde swara emot des fördelagliga belägenhet och en hop af Innerwänarnes förmögenhet.

Man berättar oss, at här äro flera capitaler, alla lifasom nedgrasna, efter de icke skaffa någon nytta. Ibland andra rika har man nämt oss en Herr van Susteren, Heere van Gravenwesel, som nyligen dödt helt ung och utan arfwingar, men lemnat efter sig orroliga rikedomar.

Under sin lifstid weste han så litet at nyttä dem, at han tilbragte sin lefnad på sin gård här wid Staden, utan at se någon människja. När någon kom at hessa på honom, i synnerhet hans släktingar, war han aldrig hemma, fastän aldrig ute. Han hatade så människjor, at han ända intil befalte sine Domestiquer jaga bort ifrån gården alle, som icke hörde dit. Sin tid anwände han til inter annat än at äta, dricka, sofwa och mata sina hundar. Han gaf aldrig någon, som icke begärde; men då war han nog liberal, och det är det enda man säger til hans heröin.

Då man i Brüssel och Antwerpen icke längesedan war sysslosatt med at göra en hop rejouissances

faucer til at sira den Romerske Konningens Kröning, lát Herr van Susteren göra ute på sin gård et löstbart fyrverkeri, hwilket ingen mer än hans self och hans Domestiquer, fick se. Denne festen blef likwäl fatal för honom, så wida, at han fick förkylning omi astoneu, sjuknade strax och dog inom få dagar.

Han säges hafwa waret et original ibland männissior. Han afled utan testamente, hwilket gör at åtskilliga nu göra anspråk på hans considerabla egendom, hwarigenom flera processer och lag-tråtor förmenas upkomma.

Man nämnde ofi åswen en annan rik och penning-wäldig man, som därigenom gjordt sig märkelig, at han haft 12 hustrur och lårer snart gifta sig med den 13. Han är ännu icke mer än 62 år gammal. Med alla sina Hustrur har han fått penningar. Med hwar och en af dem har han haft barn, men alla äro döda, så at han ensam profiterar af en egendom som ifrån så mångas händer är sammanskrapad.

Wi woro färdige at resa härifrån den 8 Junii, och togo wägen directe på Holland, sedan wi sågo ofi icke hafwa ttd nog, at se hwarken Berg op Zoom eller Breda, som icke lågo ofi långt utur wägen.

Straxt utom Antwerpen möter et widlyftigt

sandsfält utom träd och knapt något hus på hela 4 mil. Wi tykte oss här se fälten wid Liung och Naum i Wästerghyllen. Wägen war ganska tung, och resan gick långsamt.

Wid et litet torp, som kallas, West-Wesel är skilnaden imellan Österrikiska och Holländska Brabant, som allenast igenom et litet träd utmärkes.

Wi äto middag i en liten by, Sundert, hwaräst alt är nått och propret på Holländska wiset. Kyrkan recommenderade sig minst häraf. Där war en extraordinär simplicité observerad, hwilken icke annat kan än frappera en, som några timmar förut sedt de prägtiga Kyrkorne i Antwerpen. Wi tykte oss böra tro, at man med flit welat betaga denna Kyrkan alla decorationer, för at likasom gifwa främmande, som resa här förbi, tillkänna, at de kommet in i et Protestantskift Land, hwaräst man kan dyrka Gud, utan at se honom i bilder och målningar.

Ytterligare Fortsättning härnäst.

Stads Nyheter.

Götheborgske Wexel-Coursen.

Den 25 och 29 Julii.

Fond.	72	- - -		72	- - -	D. K:mt.
Amst.	66	- - -		67	- - -	M. K:mt.
Hamb.	- - -	- - -		72	- - -	M. K:mt.

Kyrko-

Kyrko-Tidningar.

I Domkyrko = Församlingen är ifrån den 26 til den 31 dennes födt 1 Flickobarn. Wigde Skomakaren i Kongess, Mäster Paul Ahlgren samt Jungfru Ingrid Lund; Herr Bengt Gustaf Björk samt Jungfru Elisabeth Enerot. Döde Brandwaktskarlen Joh. Ternberg, 28 år, af feber; Färgare-Enkan Catharina Mellgren, 56 år, af tårande sjukdom; Besökare-Enkan Marschall, 58 år, af lungfot; Rådsmannen Herr Anders Maygren, 66 år, af maghsuka; Sjömannen Eric Westerberg, 37 år, af tårande sjukdom; samt 3 barn af tårande sjukdom, maghsuka och slag.

Framkommer til Catechismi-Förhör: Måndagen Wallgatans Note. Tisdagen Kongsgatans Note. Onsdagen Kyrkogatans Note. Torsdagen Drottningegatans Note.

Rundgörelser.

Svar til Commministern, och Vice-Pastorn Herr Johan Swarthen, på des Klaga-wisa uti Götheborgska Spionen, N:o 30.

Kan beklageligare wara, än at en Präst på så lågt sätt, söker några förmenta rättigheter, såsom för 12 år innesittande?

Han röjer åtminstone ej någon känsla af människofärlighet, uti hwilken, såsom en af de förnämsta Ebristen-doms plikter, han likwäl borde så mycket mer föreläsa

andre, som han den samma så ofta, fast kanske mer af orätt än rätt nit yrkar.

Huru är det väl begripeligt, at en Prästman, som af lust för Processer sällan försunmar bivista Ting och Rätter, och igenom skänningar och vice-versa skänningar, så för egen som för andras räkning, förwårsk war sig både insigt och öfning i Rättegång, har kunnat i så lång tid, som föregifwes, lemna en trädskande betalerska otildad; så framt han Nd. på behörigt sätt och på det ställe där hon bor, munteligen eller skrifteligen sökt hånne om någon betalning; hwilket likwäl så mycket bättre kunnat ske, som sällan någon wecka, mindre någon månad gådt förbi, med mindre Herr Pastorn, som oftast flera dagar å rad wilstats här i Staden, där den föregifna trädskande betalerskan har sit egenteliga hemwist och näring.

I sådan händelse, och om hans fordran waret lagelig och rättmätig, hade aldrig betalning felat, efter Kongl. Föreskrift, angående Capellanernes rättigheter, antingen in natura eller penningar, eller dock, igenom liquidation och contra räkningar; och då hade H. Vice-Pastoren Swarten undgådt, at igenom detta steg wisa för almänheten, at hans inre halt liknar hans namn.

Den 5 Augusti som är nästa Onsdag, kommer uti Påstorp, en half hjerdingas wäg från Kallebergs Gästgifsware-gård, at hållas Auction på qwarlätenskapen, efter aflidne Herr Johan Wisling, bestående af silfwer, ten, koppar, messing, malm, bläck, järnsaker, träbråte, meubler, böcker, åte- och siske-redskap, samt några få kreatur.

Hos Herr J. G. Ekman, finnas i desse dagar inkommen, bästa sort spin- och stopp-bonnul, blå russin i hjerdingar och frukor, corinter, långa och breda söta samt bitter-mandel, bästa Florentin-olja i flaskor, och citroner, med flera sorter färgesfoster, för billigt pris.

Hos Herr Carl D. Swensson, finnas til köps citroner,

äer, apelsdeciner, catrin-plommen, sötmjölts-ost, indigo af 3ne sorters godhet, samt oliver, capris, anjovis, bom-olja, Capillär-sirap uti flaskor, och diverse sorter gryn, m. m.

Hos Herr L. Jenßen äro til salu 2 par Globes, Kredsning- och Begravnings-penningar, finare och grofware fenssterglas, ätta skin af alla coleurer, rensbudar, jämte andra gula, hvita och swarta skin. På samma ställe är och en grön pottetakelugn, til salu, samt en öfwerståkt wagn at få hyra.

Hos Herr J. W. Berenberg finnas til köps friska citroner och Selzer-watten, i desse dagar inkommet med Skepparen Alexander Berg från Hamburg.

Hos Herr Joh. Bått finnas til köps diverse sorter the, bomul, risgryn, Virginske tobaks-blader, samt diverse porcellainer, m. m.

Hos Herr D. Ström, finnes stallrumme, för 4 hästar, och en wagnbod, lediga wid Michaelis. Om hytan accorderas med ägaren. Öfwenwäl en ledig hwalfd kallare, at sirart tillrädas.

På Ubbynäs finnes et parti godt hö til köps, som genast kan afhämtas mot öfwerenskommande pris på stället.

På Bränneriet beläget på stampen utom Drottningeport, äro rum lediga at borthyras från nästkommande Michaelis, och kan om hyran accorderas med Herr Wolth von Sletten.

Uti et på Korshgatan beläget hus, uplåtes emot hyra nästkommande Michaelis uti öfra wåningen at Drottningegatan belägna rum, tjenliga för en Ungtarl; nämligen, en sal och kamare at gatan samt en kamare at gården. Salen med takelugn och alla 3 rummen med tapeter. Widare underrättelse lemnas på stället.

Rum för et hederligt husbäll i Masthugget äro lediga til Michaeli, jag nämmer stället.

Wakra och beqwämliga rum för en Ungtarl stå, emot billig hyra, lediga hos Herr Rydell på Kungsgatan.

En gammal marknads-bod, en dito kista, samt kårva med 2ne tillhörige par hjul äro til salu. Vidare under-värtelse fås på Tryckeriet.

Friska Pyrmonter: Selker- och Bitter-watten, nyligen från Hamburg inkomna, finnas til köps hos Fru Anna Marg. Liedberg, för billiga priser.

Hos Herr Hans Jacob Beckman finnas friska citroner, något af apeldciner och pomeranser.

Udenstund man blifwet underrättad om det, de förra åren, funnits, en höp wanartiga människjor, som nattetid smugit sig in i trågårdarna at stjåla frukt; försedskul har man waret föranlåten at anskaffa sig en stor och arg hund, som om dagen står i såkert band; men nattetid släppes lös, för at wakta från tjuftwar; altså warnas alla sådana människjor, at håldre affrå från sin onda wanart, än at löpa fara til lemmar och lif. Masthugget, den 28 Julii, 1772.

Wils Lundwall.

En hederlig man hade, förliden Torsdags, öfwan Stigbergs-liden, under fredeliga steg, den olagenheten at, af en singelst Handlande, då han ifrån dennes glupiska hundracka sökte rädda et i wåda stadst barn, blifwa nedrigt öfwerfallen. En Nation, känd för ädel mod och människjo-kärlet, kan ej annat än bota en dylik Landsmans upförande: Swenska Lagen lär tåmja öfwerdådet.

Et godt hjerta har redan wisadt sig. Den, i förra Spionen nämnde fattige har, under glädje-tårar, rönt prof häraf. Efter behof tildelas honom den gifna summan, hwilken jag en annan gång nämner. Den Högste ware årad: wi hafwe ännu icke aldeles järn-tider.

Någee Handlandes Erindringar wid Förslaget til en förnyad Konglig Stadgå, rörande Concurr, och hwad mera, finnas til köps uti Stafbergiska Boktryckeriet, och kosta 8 öre S:mt.